

DRAWING CENTRE DIEPENHEIM

‘Embodied Lines’

Uli Kürner (D/NL) • Liesje van den Berk (NL) •
Nicole Wendel (D) • Katrina Brown (UK)

In de groepstentoonstelling Embodied Lines staat de ervaring van het fysieke lichaam centraal. Hoe kan een fysieke handeling of lichamelijke sensatie in een beeld worden omgezet en gecommuniceerd? Deze vraag voedt de uiteenlopende artistieke praktijken van de vier deelnemers. Allen verkennen zij via het tekenen het lichamelijke en andersom. Zo kan een dans, wandeling of geste aanleiding zijn voor een performance met grafiet, een ruimtelijk lijnenspel of somatische tekening.

De werken in Embodied Lines weerspiegelen als het ware een versterkt lichaamsbewustzijn. Daarin is niet alleen artistiek onderzoek naar de zintuiglijkheid van het eigen lichaam merkbaar maar ook de relatie van dat lichaam tot de omgeving en de ander. Het grijpt terug op de fysieke essentie van ons mens-zijn. Embodied Lines is een experimentele tentoonstelling met onder meer in situ gemaakte muurtekeningen, installaties en performances, die uitnodigen tot zowel introspectie als interactie.

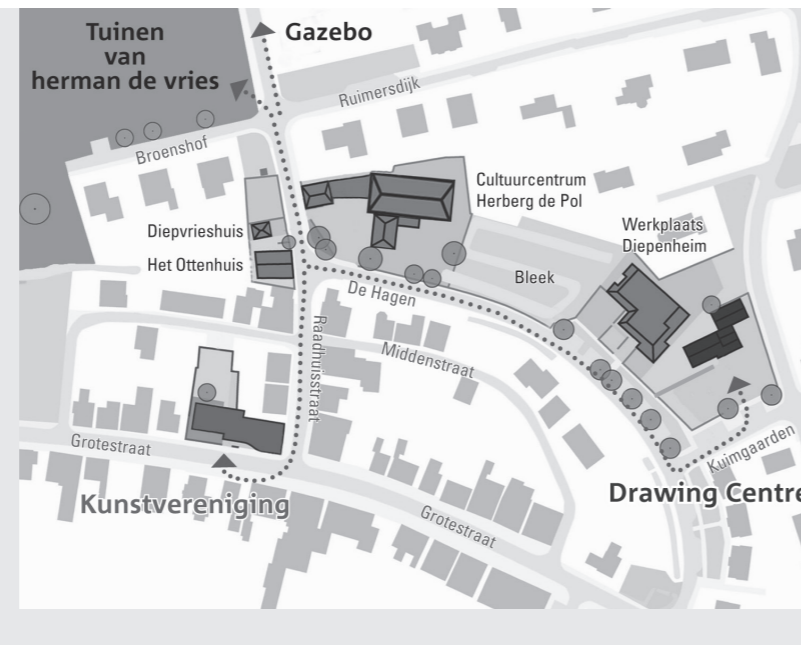
Katrina Brown is een interdisciplinaire choreografe en werkt op het snijvlak van performance, tekenen en installatie. In haar werk onderzoekt zij manieren om beweging van het menselijk lichaam te vertalen naar tweedimensionale oppervlakten zoals de vloer, muur, huid, papier of het digitale scherm. Installaties, site-specific muurtekeningen of registraties vormen de uitbreidingen van choreografische live performances waarin beweging, voelen, denken en tekenen samenkomen. Zij werkt daarbij zowel solo als in relatie met anderen, waaronder choreografen, dansers, schrijvers en onderzoekers.

In Drawing Centre Diepenheim vertrekt Katrina Brown tevens vanuit een onderzoek naar het eigen bewegende lichaam. Een recent thema dat zij daarin onder meer verkent is het ‘dorsale’, dat wil zeggen het lichaam ervaren vanaf de rugzijde. Hoe oriënteert een lichaam zich ten opzichte van zichzelf, de ander en de wereld vanuit de rugzijde gezien? En welke filosofische, choreografische of politieke betekenissen werpt deze notie van het dorsale op? In Drawing Centre Diepenheim komt dit onderzoek tot materiële uiting in een ter plekke gemaakte installatie, waarin muurtekeningen en teksten samen komen.

Wezenlijk onderdeel van de tentoonstelling is naast de tekeningen een live performance van Brown. Deze vindt plaats gedurende de opening op 21 september en is naderhand blijvend als video-registratie in de tentoonstelling te zien. Ook twee andere performances van Brown zijn als videoregistratie opgenomen in Embodied Lines.

Katrina Brown volgde het masterprogramma Dance Unlimited, AHK Amsterdam 2004-2006 en verhuisde naar de UK in 2010 om te doceren

Kunstvereniging Diepenheim:
solotentoonstelling
‘Unhide All’
Gerbrand Burger

In het Gazebo van Diepenheim
aan de Oude Goorseweg

MONOMET

een kunstwerk van Lucas Lenglet

Kijk op
www.kunstvereniging.nl

Het kunstwerk staat bovenop het pompgemaal van het Waterschap Vechtstromen en biedt de gelegenheid om het ontwerp van het Gazebo van Urbain Mulkers vanaf hoogte te bekijken. MONOMET is geheel uit staal gemaakt, het is een mono-metalen volume. De titel verwijst ook naar een monoliet, een op zichzelf staande steen met een rituele betekenis zoals een menhir of een dolmen.

aan Dartington College of Arts. **Op dit moment is zij Senior Lecturer Dance & Choreography at Falmouth University Cornwall UK, waar zij eveneens in 2018 haar practice-based PhD behaalde: intersect/surface/body: A Choreographic View of Drawing.**

Ook het werk van **Nicole Wendel** bevindt zich op het snijvlak van performance en tekenen. Haar artistieke onderzoek is gebaseerd op choreografie- en improvisatietrainingen binnen het domein van de dans en daarnaast op een somatische bewegingspraktijk. Een leidend principe in haar werk is de poging om de vluchtigheid van verandering visueel vast te leggen. Via lichamen en visueel-ruimtelijk bewustzijn onderzoekt ze de relatie tussen beweging in de ruimte en het ontstaan van een tweedimensionaal beeld.

Wendel gebruikt performances, solo en in samenwerking met anderen, om lichamelijke functies en bewegingen te onderzoeken. Deze performances vormen het startpunt voor tekeningen waarin tijdelijke ritmische bewegingen als het ware worden gestold op de ondergrond, door bijvoorbeeld (voet)afdrukken of sporen van grafiet, houtskool of krijt. Speciaal voor Drawing Centre Diepenheim ontwikkelde Nicole Wendel een nieuwe versie van haar performance: *CORHYTHM*. In deze performance werkt zij samen met danser Johanna Ackva. Met houtskool creëren zij samen herhaaldelijke handelingen, waardoor er een samenspel van tijd en ruimte ontstaat tussen de twee performers, het materiaal, de aanwezigheid en perceptie van het publiek. De performance wordt op de opening op 21 september uitgevoerd, het residu van deze handeling blijft zichtbaar in de tentoonstelling. De performance is naderhand terug te kijken als videoregistratie.

In de serie *Core Drawings*, waarvan er een in Drawing Centre Diepenheim te zien is, hebben de tekeningen van Nicole een andere ontstaanswijze; namelijk vanuit zorgvuldige observaties van persoonlijke somatische sensaties. Ze leiden tot subtiele grafische notaties op het papier en zorgen voor ruimtelijk aandoende tekeningen die lijken te ademen. Wendel vertrekt bij deze werken onder andere vanuit de theorie en praktijk van Amerikaanse bewegingstherapeut Susan Klein, waarin ieder individueel lichaam wordt gezien als uniek in bouw en in bewegingsmogelijkheden.

De tekeningen met de titel *Open Cube* zijn te lezen als een doorlopende serie die refereert aan

Sol LeWitt's bekende werk *Variations of Incomplete Open Cubes* (1974): een onuitputtelijke reeks van 122 variaties van een onvoltooide kubus, waarvan er telkens enkele ribben ontbreken zonder dat de indruk van driedimensionaliteit verloren gaat. De 72 tekeningen die Wendel tot nu toe maakte, fungeren bij wijze van dagboeknotities, waarin telkens een lichamelijke sensatie van een energie of ruimtebeleving op een specifiek moment wordt vertaald naar de ruimte op het platte vlak. Hierdoor ontstaan als het ware choreografieën of improvisaties op het papier en in de tekening waarin een architecturale component, de incomplete kubus, als variatie aanwezig is.

Nicole Wendel studeerde onder leiding van Leiko Ikemura af aan de University of the Arts in Berlijn. In haar werk integreert zij tekenen met performance. Ze onderzoekt beweging en transformerende eigenschappen door middel van tekeningen, performances, film en fotografie. Haar werk is te zien geweest in diverse tentoonstellingen in binnen-en buitenland waaronder in Galerie1214, Berlijn, Goethe-Institut, Parijs en Espace d'Art Contemporain André Malraux, Colmar. Zij woont en werkt in Berlijn.

Uli Kürner is zowel musicus als beeldend kunstenaar. De wandeling is voor Kürner een belangrijk gegeven in zijn artistieke praktijk. Wandelen of lopen wordt door Kürner als een experimentele vorm van tekenen beschouwd: wandelen is voor hem als het denkbeeldig trekken van looplijnen door de straten. Tijdens het wandelen laat Kürner zich leiden door geluid. Zo maakt hij audio-walks door de 'klanklandschappen' van de stad waarbij hij al luisterend door de straten dwaalt. Daarbij bepalen van tevoren opgestelde conceptuele 'partituren', 'afspraken' en 'spelregels' zijn wandeling: Het omgevingsgeluid bepaalt de looproute. Uit welke richting komt het geluid? Waar is het volume hard, waar is het zacht, hoog, laag? Welke vorm heeft de geluidsomgeving? Het wandelproces wordt vastgelegd in tekeningen, notities en schetsen, tijdens de wandeling zelf of in mindmaps achteraf. Later, in het atelier worden ze uitgewerkt tot abstracte registraties, diagrammen of tot autonome werken.

Speciaal voor Drawing Centre Diepenheim ontwikkelde Kürner de experimentele site-specific installatie *SONGLINES*, die voor een groot deel geïnspireerd is op wandelingen in Diepenheim. De titel songlines verwijst naar een eeuwenoude

methode van de Aborigines om via zang het landschap in zich op te nemen, te herinneren en informatie over de omgeving door te geven. In Kürners installatie zijn zowel zeer recente als oudere tekeningen samengebracht op 'timelines', in combinatie met een diversiteit aan materialen, zoals aquarel- en textielplakband op aluminium-profielen, plastic-sheets en karton die als felle kleurvlakken op de muren en de vloer zijn bevestigd. Het resultaat is een fragmentarisch en associatief geheel dat te lezen is als een netwerk of weefsel waarin alle onderdelen samenkomen, oftewel een 'meta-tekening': complex, gelaagd en collageachtig, zoals de straatgeluiden zelf.

Tijdens het extra programma van Embodied Lines op 13 oktober zal Uli Kürner in relatie tot zijn werk een geluidswandeling organiseren, waaraan het publiek kan deelnemen, om het klanklandschap van Diepenheim te ervaren.

Uli Kürner werkt sinds 1990 als beeldend kunstenaar en musicus. Kürner studeerde aan de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht (HKU) en het Hilversums Conservatorium. Zijn beeldende kunst en multimedia-projecten, waaronder geluidsperformances, zijn op diverse locaties tentoongesteld en uitgevoerd, onder andere bij ACEC, Apeldoorn, Dapiran Art Project Space, Utrecht, en tijdens diverse International Noise Awareness Days. Onlangs rondde hij een residency periode af bij het K.F. Hein Fonds in Utrecht, in samenwerking met Anna van Suchtelen and Carien Vugts. Uli Kürner woont en werkt in Utrecht.

Liesje van den Berk onderzoekt de relatie tussen lichaam en omgeving. Via de zintuiglijke ervaring van zowel materiaal als lichaam reageert Van den Berk via tekenen op de omgeving, vanuit haar individuele fysieke aanwezigheid maar vaker nog in relatie tot de ander, of een publiek. Hoe reageert het lichaam fysiek op de omgeving? Welke materiële sporen en markeringen laat het lichaam achter op een oppervlak zoals de vloer of het papier? Hoe zien de herinneringen aan een tijdelijke lichamelijke aanwezigheid eruit of de uitdrukking van een identiteit op een locatie? Dergelijke vragen resulteren een artistieke praktijk waarin tekeningen en performances telkens op een interactieve wijze en gaandeweg ontstaan.

In Drawing Centre Diepenheim toont zij recente tekeningen die zij onder meer ontwikkelde tijdens een residency bij DRAWinternational in Frankrijk,

waar zij haar onderzoek verder heeft kunnen verdiepen. De monumentale tekeningen *The ground collapsed long ago en Memory of the Gap* zijn te lezen als vertalingen van persoonlijke sensorische indrukken van een omgeving naar grafische notaties op papier. De serie werken *Ascend* en *Descend* zijn een getekend onderzoek naar de herinneringen van de beweging van het lichaam tijdens een wandeling. De werkwijze van Van den Berk was daarbij als volgt: "Ik loop traag de berg op en af en vang de beweging in tekeningen en in woorden met een audiorecorder. Afhankelijk van de hellingsgraad van de heuvels en de inspanning van mijn lichaam veranderen de potloodlijnen van krachtig naar luchtig en andersom. Om ook de structuur van de berg invloed te geven op de tekeningen bevestig ik het papier tegen de bergwand. Vanuit de audio-opnames zet ik dit intrinsieke bewegingsonderzoek in het atelier voort".

Als onderdeel van het extra programma van Embodied Lines organiseert Liesje van den Berk een performance op 13 oktober. In deze performance komt een andere belangrijke karakteristiek van haar praktijk aan bod: de interactie met het publiek. Via het creëren van een interactieve situatie biedt Van den Berk de kaders om via het tekenen non-verbale ontmoetingen tussen mensen met verschillende culturele en sociale achtergronden tot stand te brengen. In Embodied Lines zijn enkele korte videofragmenten van registraties van dergelijke performances te zien.

Liesje van den Berk studeerde aan de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht. Onlangs rondde zij haar residency bij DRAWinternational, te Caylus (FR), af waarin zij onderzoek deed naar de sociale dialoog die zij met haar artistieke praktijk via het tekenen wil bewerkstelligen. Haar werk is onder meer te zien geweest in Zone2Source, Amsterdam, Centrum voor Jonge Kunst, Gent, Tetem, Enschede, ZERP galerie, Rotterdam en de Cacaofabriek, Helmond. Liesje van den Berk woont en werkt in Amsterdam.

Artistiek leider: **Nanette Kraaikamp**